

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

КОМІТЕТ З ПИТАНЬ ПРАВОВОЇ ПОЛІТИКИ ТА ПРАВОСУДДЯ

В И С Н О В О К

щодо проекту Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері виробництва та обігу тютюнових виробів (реєстр. № 4327 від 29 березня 2016 року)

Комітет Верховної Ради України з питань правової політики та правосуддя розглянув на своєму засіданні 16 листопада 2016 року (протокол № 53) на відповідність Конституції України проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері виробництва та обігу тютюнових виробів (реєстр. № 4327 від 29 березня 2016 року) (далі – Законопроект), поданий народними депутатами України Козаченком Л.П. та іншими.

Згідно із пояснювальною запискою метою Законопроекту є впровадження ефективних заходів боротьби з нелегальним переміщенням через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю підакцизних товарів.

Законопроектом пропонується доповнити Кримінальний кодекс України статтями 201¹ та 229¹ якими передбачається встановлення окремої відповідальності за переміщення через митний кордон України поза митним контролем або з приховуванням від митного контролю підакцизних товарів, та відповідальність за незаконне використання знака для товарів і послуг, під яким випускаються підакцизні товари, фірмового найменування, кваліфікованого позначення походження підакцизних товарів. В примітці до статті 201¹ запропоновано розуміти під великим розміром підакцизних товарів та особливо великим розміром їх вартість, яка у п'ятсот, тисячу, і більше разів відповідно перевищує неоподаткований мінімум доходів громадян. Крім того, пропонується визначити кримінально-каранною таку форму злочинного діяння у назві статті 204 КК України, як придбання з метою збуту підакцизних товарів.

Законопроектом пропонується зміни до частини 3 статті 216 «Підслідність» Кримінального процесуального кодексу України, що досудове розслідування злочину, передбаченого ст. 229¹ КК України, мають

здійснювати слідчі органів, що здійснюють контроль за додержанням податкового законодавства.

Також пропонується внести зміни до статті 38 КУпАП, які передбачатимуть можливість продовження строків накладення адміністративного стягнення до закінчення апеляційного розгляду справи.

Пропонується у санкціях частин 3 та 4 ст. 156 КУпАП додатково передбачити такий вид конфіскації як конфіскація виручки, одержаної від продажу предметів торгівлі. Законопроектом передбачається внесення змін до статті 164⁵ КУпАП, якою слід встановити відповідальність за порушення вимог законодавства щодо порядку зберігання марок акцизного податку та порядку маркування алкогольних напоїв і тютюнових виробів марками акцизного податку, та виключити статті 177² КУпАП, так як запропоновані зміни до кримінального та адміністративного законодавства, враховують положення даної норми.

Вирішуючи питання про відповідність Законопроекту положенням Конституції України, Комітет виходить з наступного.

У Основному Законі України зазначається, що Україна є правовою державою (стаття 1), органи законодавчої, виконавчої та судової влади здійснюють свої повноваження у встановлених цією Конституцією межах і відповідно до законів України (частина друга статті 6), закони та інші нормативно-правові акти приймаються на основі Конституції України і повинні відповідати їй (частина друга статті 8). За приписом частини другої статті 19 Конституції України органи державної влади зобов'язані діяти лише на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені Конституцією та законами України.

Члени Комітету з питань правової політики та правосуддя в цілому підтримують ідею Законопроекту. Комітет виходить з того, що особи, які вчиняють контрабанду та порушують митні правила, посягають на встановлений законодавством України порядок переміщення товарів і транспортних засобів через митний кордон України, внаслідок чого завдають велику шкоду економіці держави, її культурній спадщині, здоров'ю населення та громадській безпеці, сприяють розширенню тіньового сектора економіки, зокрема великого поширення дістало ухилення від сплати податків, зборів, інших обов'язкових платежів. За Основним Законом України кожен зобов'язаний сплачувати податки і збори в порядку і розмірах, встановлених законом (частина перша статті 67).

Відповідно до Конституції України виключно законами України визначаються діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями, та відповідальність за них (пункт 22 частини першої статті 92).

Водночас, Конституційний Суд України зазначає, що за своїм змістом пункт 22 частини першої статті 92 Конституції України спрямований не на встановлення переліку видів юридичної відповідальності. Ним визначено, що виключно законами України мають врегульовуватись засади цивільно-

правової відповідальності (загальні підстави, умови, форми відповідальності тощо), підстави кримінальної, адміністративної та дисциплінарної відповідальності - діяння, які є злочинами, адміністративними або дисциплінарними правопорушеннями (основні ознаки правопорушень, що утворюють їх склад), та відповідальність за них. У такий спосіб Конституція України заборонила врегульовувати зазначені питання підзаконними нормативно-правовими актами та встановила, що лише Верховна Рада України у відповідному законі має право визначати, яке правопорушення визнається, зокрема, адміністративним правопорушенням чи злочином, та міру відповідальності за нього (абзац 7 пункту 2 мотивувальної частини та підпункту 1.1. пункту 1 резолютивної частини Рішення Конституційного Суду України від 30 травня 2001 року № 7-рп/2001).

Прийняття законів Основний Закон України відносить до повноважень Верховної Ради України як єдиного органу законодавчої влади в Україні (стаття 75, пункт 3 частини першої статті 85).

Враховуючи викладене, Комітет дійшов висновку, що проект Закону про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо посилення відповідальності за правопорушення у сфері виробництва та обігу тютюнових виробів (реєстр. № 4327 від 29 березня 2016 року), поданий народними депутатами України Козаченком Л.П. та іншими, не суперечить положенням Конституції України.

Голова Комітету

Р.П. КНЯЗЕВИЧ